

Štev. 6. Leto 6.

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrtletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Delav.
zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpin in organizirajte se vsi v USŽ.

Glavna skupščina našega bolniškega fonda

se je vršila dne 22. in 23. marca t. l. v Beogradu. Udeležba je bila pičla: v vsem samo 31 delegatov od 50. Vse skupščine, kar jih je bilo doslej, ne izključivši poslednje, niso mogle dokazati, da so življenske osnove tega načina bolniškega zavarovanja železniškega osebja aktivne. Nedvomno ni ta poslednja skupščina vtisa pravkar izrečene domneve mogla ovreči — nasprotno, potrdila ga je precej močno naglašeno. Kdor je prisostvoval samo debati o gradbi sanatorija za tuberkulozne ter je hotel ali vsaj mogel biti objektivni, mora priznati, da je vsa ta debata očitovale popolno gospodarsko nemoč fonda. Po dolgem in nad vse mučnem pretekanju se je sprejel sklep, da se zgradi en sanatorij v bližini Beograda — toda ne samostojen sanatorij, marveč v kooperaciji z Okrožnim uradom, Ministrstvom za socialno politiko in še z nekaterimi drugimi telesi — in 2. da se zgradi, če bodo pogoji za fond sprejemljivi, na Golniku depandanso tamkaj že obstoječega sanatorija. Za beograjski sanatorij je skupščina votirala 6 milijonov dinarjev, za golniško depandanso pa en milijon in pol kot dodatek k glavni enega milijona in pol, ki ga je fond po zakonu prejel iz imetja bivše gospodarske poslovalnice juž. žel., skupaj torej 3 milijone dinarjev. Kakor je iz tega primera razvidno, gre naš bolniški fond v kooperacijo — ker je sam gospodarsko preslab, da bi sam mogel kaj ustvariti. Kolikor toliko urejen samostojen sanatorij bi stal po mnenju strokovnjakov najmanj 10—11 milijonov dinarjev, in to bi bil komaj en sanatorij! S tem pa bi ne bilo ustrezno najnovejšim dognanjem, ki se morejo izraziti v načelu: **tuberkuloza naj se zdravi tam, kjer bolnik stalno prebiva.** Zato je tudi razumljivo, da so se delegati vsake občine upravnih odborov za svoj sanatorij. Tega jim pač ni moči zameriti. Zameriti pa jim mora vsakdo, ki količkar koherentno vso stvar premisli, da so gg. padli po nas, kar se je najbolj dalo, ker smo odločno zastopali stališče unifikacije vsega bolniškega zavarovanja v državi, seveda samo unifikacije v načelu; način unifikacije glede administracije, prispevkov itd. pa bi se pozneje uredil tako, da bi bili specifični interesi posameznih stanov in resnične, ne pa samo papirnate samouprave posameznih okrožnih uradov zagotovljena. Šlo je samo za to, ali je kdo v načelu za resničen blagor železničarjev in hkratu tudi vseh drugih delojemalcev, torej več ali manj za vsesplošno ljudsko zdravje, ali le za neko namišljeno avtonomijo, ki ne more s svojimi sredstvi postaviti niti enega sanatorija za tuberkulozne. Popolnoma pravilno je s. Cerkvenik v svoji oceni dela našega bol. fonda poudarjal, da se baš na zdravljenu tuberkuloznih kaže vsa nemoč teh toliko in toliko partikularističnih fondov, ki bi se mogli z združenimi močmi uspešno postaviti v bran tej bolezni, ki grozi, da bo uničila vse naše ljudstvo. Poudarjal je, da more bol. fond to bolezen le maskirati, da pa je resnično ozdraviti ne more. Samo kooperacija vseh prispevkov vseh stanov v vsej državi, samo kooperacija avtoritativne moči, unificirana v roki enega samega nadzornega organa za vse zavarovance — more nuditi garancijo pozitivnega dela bol. zavarovanja. Zato, je dejal, mora biti naš cilj: doseči v načelu brezpogojno unifikacijo vseh bol. fondov in obligatno zavarovanje vseh delavcev in nameščencev i državnih i privatnih. Zakaj bi se železničarji obdajali s kitajskimi zidovi, zakaj bi hoteli biti kaj več ali kaj manj, nego so drugi stanovi? Če so boljši od drugih, naj postanejo avantgarda v boju za čim popolnejše zavarovanje vsega delavstva — zakaj, tako je močno akcentirano poudaril: bakterije in bacili ne poznajo nobenih razlik, pred bakterijami in bacili smo vsi, železničarji in neželezničarji, enaki!

Če hočemo res vršiti neko pozitivno misijo, ne izločimo se iz ljudstva, v katerem z vsem našim življenjem koreninimo.

Te in še mnogote druge konstatacije so vzbudile pri drugih gg. delegatih kar burjo ogorčenja nad temi šmentanimi sodrugi, ki se drznejo ob navzočnosti zastopnika ministrstva za socialno politiko dokumentirati dejstvo, da počasi, pa vendarle vztrajno tudi med železničarji zmaguje spoznanje, da je mogoča res dobra in uspešna ustanova samo v edinstvu bol. zavarovanja. Vpitje, ki naj bi pokrilo izvajanje s. Cerkvenika, je bilo res »mogočno«... In vendar: glas, ki se je energično pojavil v sršenovem gnezd, niso mogli prekrčiti!!

Naši ss. so mestoma zelo ostro kritizirali poslovanje centralnih organov in centralne uprave bol. fonda. Kritika je zopet vzbudila krič in vik z desnice in z leve... Kritika je bila vsesplošna. Zagrebčani niso

bili nič milejši od Sarajevčanov, tem slednjim so sekundirali Subotičani — a proti ljubljanskim izvoljenim delegatom je bila vsekdar fronta vseh drugih i izvoljenih i imenovanih delegatov strnjena!

Naši delegati so vedeli, da ne more biti drugače, zakaj resnica je takšna: pogled na vseukupno socialno ureditev gospodarsko-družabnega življenja izvira pač vedno iz svetovnega nazora, ki tvori osnovo kakšni organizirani akciji, odnosno skupini. Mi smo zrasli pač iz zemlje, ki jo polji socialistični svetovni nazor... oni...? Najznačilnejše je, da se delegati, ki jih je železničarsko osebje delegiralo v svoje korporacije, povsem strinjajo vedno in povsod z delegati, ki jih je uprava delegirala! Nič značilnejšega za presojo razlike med nami in njimi! Zato ne pričakujemo, da bi mogli z našimi nazori in načelnimi predlogi prodreti, vsaj tako dolgo ne, dokler ne bomo tam imeli večine. Ta večina bo prišla; o tem ne dvomimo. Če ne danes, pa jutri, zakaj zgodovina ne more teči — nazaj, gre vedno le naprej, mogoče krene včasih na stranpota. To so pač neizbežne kalamitete vsakega razvoja. Kalamitete pa so komaj paraziti na telesu razvoja. Našim ss., posebno s. Cerkveniku, so očitali, da je s svojimi izjavami žalil centralni upravni odbor, da si osebno ni nikogar dotaknil, marveč ugotovil, da so se izvršili nekateri malo smiselni sklepi, ki ne kažejo baš bogve kakšne pozitivne linije v socialnem čutu samoupravnih centralnih organov in uprave, dalje: da ni v čast fonda, da se nekateri stari dolгови ne plačajo bivšim delegatom — delavcem in zvančnikom, ki so za en dan bivanja v Beogradu prejeli komaj po 17.50 Din, odnosno zvančniki po 41 Din na dan, medtem ko se izplačuje mirno velike nagrade administrativnemu osebju uprave. — Za vse te konstatacije so ga mnogoteri opsovali, in neki načelnik generalne direkcije se je celo povzpel do psovke »Idiot!«. Prepustimo v presojo našim članom in železničarjem vobče, kdo je koga žalil. Resnica je pač samo ena: nesmiselno je nesmiselno...

Naš predlog, naj plača fond stroške za zdravniški pregled (predlog v »U. Ž.« št. 2 pod 2) je bil odklonjen, sprejet pa spremenijski predlog, naj centralni upravni odbor doseže pri Ministrstvu saobračaja, da se te take sploh ukinejo. Predlog: »Prejemki za čas ambulantnega zdravljenja« (»U. Ž.« št. 2 pod tč. 3) je bil tudi odklonjen, pač pa se je sprejel spremenijski predlog, da se izvrši tozadevna intervencija pri Ministrstvu saobračaja. (Če ministrstvo ne bo hotelo nositi del stroškov ali ukiniti take za pregled, naj delavci vedo, da so zopet zvezarji onemogočili odpravo teh bremen).

Predlog: »Izplačilo 70%-ne hrane za vse dni v mesecu« (»U. Ž.« št. 2, pod tč. 4) je skupščina odklonila. (Delavci, tu vidite, kako gospodje zvezarji delajo proti interesom delavstva.)

Predlog: »Plačilo stroškov za prevoz zdravnikov« (»U. Ž.« št. 2, pod tč. 6) je skupščina sprejela s spremembo, da se ta prevoz plača samo na razdalje do 5 km.

Predlog: »Zopetna uvedba čl. 87 »Pravilnika za lekarsku službo« (»U. Ž.« št. 2, pod tč. 8) se je po pojasnilu g. glavnega upravnika, da se je ta § silno izrabljaj, po privolitvi ljubljanskih delegatov vzel z dnevnega reda.

Predlog: »Obiski žel. zdravnikov pri bolnikih na domu« (»U. Ž.« št. 2, pod tč. 9) se je sprejel.

Predlog: »Spopolnitev §-a 56. naredbe« je skupščina — odklonila.

O predlogu glede zgradbe sanatorija v Sloveniji smo že zgoraj poročali. Pripominjamo pa, da resno dvomimo v možnost skorajšnjega ureditve tega sklepa, dasi bi moralo biti 1.500.000 Din, ki jih je skupščina v ta namen votirala za fond, čigar nenavadno življensko silo poskušajo nekateri delegati očitovati s silnim kričanjem (in aplavzom »obsodbe« naših ss.), prava bagatela... Mi zelo živahno dvomimo. In menda bi si smeli misliti, da ni bilo vse to zavlačenje gradbe sanatorija, ki bi bil mogel že davno stati, da je bilo res kaj dobre volje, res samo — plod previdnosti...

Predlog: Dnevnice članom c. upravnega odbora in dnevnice obl. uprave ter nadzornih odborov (»U. Ž.« št. 2, pod št. 13) se je sprejel, na žalost, s spremembo, kakršne nismo želeli, da se namreč vsem zunaj stanujočim članom plača namesto predlaganih 100.— le 72.—.

Predlog: »Izplačilo babične pomoči v isti višini kakor pri OUZD« (»U. Ž.« št. 2, pod tč. 14) je skupščina sprejela.

Med drugimi važnimi predlogi bi bilo omeniti predlog Centralnega upravnega odbora, ki nekoliko zvišuje dajatve bol. fon-

da za nameščence, ki se morajo zdraviti v sanatorijih. Ko bo predlog potrjen od Ministrstva saobračaja, ga bomo v informacijo našim članom objavili v celoti.

Dalje je skupščina sprejela modificiran predlog beograjskega obl. odbora, da mora bol. fond plačati članu II. razred bolnišnice, kadar je operacija neobhodna in nujna, pa ni v bolnišnici prostega nobenega mesta v III. razredu.

Važen je tudi predlog iste uprave, da se more sprejeti za člana bol. fonda družina umrlega člana, če plača baš tolikšen prispevek, kolikršnega je plačeval umrli član. Tudi ta predlog je skupščina sprejela.

Važen je predlog, da se ne sme terjati od družinskih članov povračilo stroškov za sanatorijsko zdravljenje umrlega člana. Ti stroški naj gredo v breme fonda. Skupščina je ta predlog sprejela in bi bilo želeli, da bi ga g. minister saobračaja tudi potrdil.

Kuriozen je bil predlog subotičkih delegatov, naj glavna skupščina votira oblastnemu odboru udruženja nacionalnih železničarjev v Subotici 500.000 Din brezobrestnega posojila za zgradbo »Dijaškega doma železničarskega doma v Novem Sadu«. Skupščina je ta predlog — sprejela, toda pod pogojem, da se plačajo 5%-ne obresti, da se fond intabulira na ta Dijaški dom in da se glavnica vrne v dvajsetih enakih mesečnih obrokih, računajoč prvi obrok s četrtim mesecem po sprejetju posojila. — Če bi bilo v Beogradu kaj takšnih gg., kakršnih imamo precej v naši ljubljani ožji domovini, bi fond kmalu naznanili politični oblasti, češ, da se peča s posli, ki po pravih ne spadajo v njegov delokrog... Zdej nam je še nekoliko bolj razumljivo, zakaj se nekateri gg. tako zelo bojijo — unifikacije... E, nema onda više ovakvih zaimova!

Naj spregovorimo nekoliko besed še o našem načelnem predlogu, ki hoče ustvariti res življenja zmožen in resnično avtonomen fond...

Proti temu predlogu so šli v divji boj. Ta predlog je bilo potrebno na teatralen način »obsoditi« (gospod Krilenko, o katerem pišejo listi, da ima pri sodnih obravnavah v Rusiji teatralen nastop, ki vzbuja kar senzacijo, bi se najbrže od naših gg. okrog UJNZB mogel marsičesa še naučiti. Op. ur.). Pred »obsodbo« so morali priti seveda »argumenti«!

Najprej se je vsa debata prenesla na neko polje, ki z vsem predlogom nima nobenega neposrednega stika. Govorili so tako, kakor da gre za neko amorfno centralizacijo prispevkov v blagajni sedanjega — OUZD... V resnici so naši delegati predlagali samo, naj se naš fond glede nadzora podredi Ministrstvu za socialno politiko in naj se da uprava fonda v roke fonda samemu, ne pa žel. upravi, ki ima zdaj prav-

zaprav fond v absolutni oblasti, ker je uprava njena, ne pa fondova. Mimo tega so šli gladko in so se branili proti neki namišljeni fuziji s sedanjim OUZD. Unifikacija vsega bolniškega zavarovanja in fuzija sedanjih posebnih fondov z OUZD — to sta pač dve silno različni stvari. V prvi vrsti pomeni unifikacija — postopno likvidacijo vseh dosedanjih fondov (torej tudi likvidacijo OUZD) in ustvaritev povsem novih korporacij. O tem problemu bomo v bodoče obširneje pisali. Za zdej naj samo ugotovimo nekoliko dejstev, ki se tičejo skupščine. Kakšni so bili »argumenti« gg. proti nekemu predlogu, ki ga nihče ni predlagal? Da je OUZD pravi grobokop delavstva, da ima n. pr. zagrebški OUZD samo 20.000 zavarovanih članov, pa 150 uradnikov, da znašajo samo njegovi upravni stroški 34% vseukupnih izdatkov. (Kdo nam je do danes povedal, koliko znašajo upravni stroški bolniškega fonda, ki svoje uprave sploh nima, kar nikakor ni v prid fonda!!?) Kaj je s temi »argumenti«? Po vrsti so zlagani, zakaj zagrebški OUZD ne more ustvariti delavstvu raja, da bi pa bil grobokop delavstva, je perfidna laž, katere se ne bi drznil nobeden gospod javno — izustiti tam, kjer bi ga OUZD lahko prijel za jezik. Da ima ta urad 20.000 zavarovancev? V resnici jih je 60.000! Da znašajo njegovi stroški 34%? V resnici znašajo 13.5 do 14%. Takšni so argumenti... lažnjivi, namreč... In naenkrat g. predsednik očita ljubljanskim delegatom, da niso svoja predloga podprli z argumenti... Prezrj je, da so bili n. pr. argumenti naših ss. takšni, da bi bili gg. naše ss. najraje iz dvorane vrgli... Ko je hotel s. Bahun pobiti, odnosno ugotoviti neresničnost trditve glede zagrebškega O. U. Z. D. ter podariti, da je vsa debata jalova, ker se suče okrog povsem zgrešene osi, ko je hotel še enkrat kratko in jedrnat reasumirati naše argumente, mu g. predsednik ni hotel več dati — besede!

Tako se kaj lahko pobijajo argumenti. Naši sodrugi so kljub koncentričnemu ognju gg. izjavili, da so bili in da ostanejo čvrsto v borbi za — unifikacijo bol. zavarovanja vseh delavcev in nameščencev vse države! Na »obsodbo« so rekli — se ne bodo ozirali, posebno ne na obsodbe nepoklicanih sodnikov.

Prav so ravnali.

Se se bodo bili boji. To ni bil najhujši. Najhujši bodo šele prišli. In edini poklicani sodnik bo — zgodovina. Mislimo, da se tedaj sodrugom, ki so začeli težko borbo za resnično avtonomno bol. zavarovanje vseh delavcev in nameščencev v naši državi, ne bo treba sramovati...

Prepuščamo mirno sodbo razvoju dogodkov!

J. S.

Tako izgleda kapitalistični „red“!

Nalašč uničuje dobrine in pusti stradati milijone ljudi.

Pokažimo zopet na nekaterih vzgledih, da ni kapitalizmu na tem, da bi kril obstoječo potrebo dobrin in blaga, marveč da deluje z vsemi silami za tem, da doseže čim največje dobičke. V časopisu »Reklama« je ugotovljeno v članku »Valorizacija (porast vrednosti) in reklama« sledeče:

»V Braziliji je bilo uničenih 4 milijone kavnihih grmov z namenom, da se produkcija kave zniža na 15 milijonov vreč. Sploh uničijo in sežgejo v Braziliji več kave kakor pa je popijejo. Zavod za porast in določanje kavnihih cen v tej državi je sedaj sklenil, uporabljati kavo za gnojenje. Za enkrat je dal za to 60.000 vreč kave na razpolago.«

Ali smo že kdaj slišali, da so kavni trgovci dvignili proti takim metodam že kako pritožbo?

»Številne cente sladkorja so celo v Nemčiji zvozili na njive, da z ostalim preostankom dvignejo cene, ki so »izgubo« večkrat pokrile.«

Istočasno pa je umiralo v Nemčiji na tisoče delavskih otrok od nezadostne prehrane.

»Nizozemska vzhodno - indijska trgovska družba je pustila uničiti na tisoče stotov dišav, da obdrži cene visoko. Amerika in Egipt sta sežgala bombaž; v Združenih državah so sežgali na vagone pšenice. V Franciji so izlili mnogo hektolitrov vina, ker so si hoteli prihraniti nabavne stroške za nove sode.«

Po vsem svetu stradajo brezposelni. Koliko bi se jih lahko poceni obleklo s sežganim bombažem? Mesto izlitega vina pa nudijo ordinarno žganje.

»V Namacqualandu (Južna Afrika) leže diamanti za pobiranje na zemlji. Ni še dolgo, kar pa je to ozemlje zaprto z bodečo žico in čuvano od policije, da ostane kamenje ležati in ne pritiska na svetovno tržno ceno diamantov.«

»Zveza trgovcev z avtomobili v Palm Beachu kupuje še danes rabljene avtomobile. Te avtomobile sežigajo, da ne bi pritiskali na ceno novo napravljanih avtomobilov.«

»V Nemčiji še danes razbijajo tovarne porcelana del svojih izdelkov, ako le pokažejo tudi najmanjšo napako, ker cena ne sme pasti. Ker se lahko izdela iz mase, ki ostane v visokih pečeh, cementu slična masa za gradnjo ulic in hiš, plačuje zveza proizvajalcev cementa lastnikom visokih peči odškodnino, da ti ne uporabijo to gosto maso za kak drug pametnejši namen, marveč jo izliva jo na rebi in puste kraje.«

Delavec in nameščenec pa je zato iz skled iz gline in plačuje najemnine, ki mu vzamejo čisto tretjino mesečnega zaslužka.

»Kanadčani imajo namen pustiti ozemlja, ki so posejana z ozimno pšenico in jih uporabiti za pašo.«

»Na Ceylonu odtrgajo sedaj od vsake čajne sadike mesto treh le še

dva lista, ker žele zmanjšati čajno žetev l. 1930 za 75 milijonov pfuntov.

Naštevane teh postopkov naj za enkrat zadošča.

Sistem, ki dopušča najhujše pomanjkanje in brezmejno bedo in na drugi strani odstranjuje in uničuje neizmerne vrednosti, da ne bi padle cene in s tem tudi dobiček, je po-

kazal s tem svojo popolno nezmožnost.

Prihodnjič pa še kaj več o takih stvarih. Delavstvu pa pravimo le še to: Premislite vse te stvari in zatečite se k lastni gospodarski organizaciji, ki stremi za ureditvijo tega gospodarskega nereda in jo podpi-rajte. Vsi v svoje delavske zadrugе!

Cv. K.

Intervencija pri ministru saobračaja in ministru socialne politike.

Dne 24., odnosno 25. marca je bila deputacija našega saveza, Prometne zveze in Društva kurjačev (Društvo Strojvodij v Beogradu je odklonilo sodelovanje pri intervenciji z motivacijo, da te zadeve strojevodij ne tangirajo) sprejeta pri ministru saobračaja Radivojeviću, kateremu je predala predstavke radi:

- izplačila delavskih diferenc,
- tolmačenja delavskega pravilnika v najvažnejših točkah,
- izplačila službenih doklad neeksekutivnemu osebju,
- vračunanja delavske službe pri nastavitvi in
- prevedbe kronskih rentnikov v dinarsko valuto.

Radi difference smo predložili sledečo predstavko:

Gospodu Lazaru Radivojeviću,
ministru saobračaja,

Beograd.

Podpisanim železničarskim organizacijam je čast zaprositi Vas, gospod minister, da bi odredili podrejenim železniškim direktorijem, da čimprej izplačajo razliko delavcem za čas od 1. septembra 1923 do dneva prevedbe na urnine po odloku M. S. št. 72-23, katerega v prepisu prilagamo kot dokaz, da delavcem ta diferenca pripada na osnovi ministrskega odloka.

Čast nam je opozoriti Vas, gospod minister, da je bilo s citiranim odlokom odredjeno, da se mora vse delavce prevesti na nove urne plače in da stopijo te plače v veljavo s 1. septembrom 1923. Generalna direktorija je s svojim odlokom F. O. Br. 64.322 od 1. septembra odredila, da morajo vse službene edinice takoj sestaviti platne spiske za izplačilo difference ter je Ministrstvo financ že lanske leto odobrilo tozadeven kredit ter je predsednik vlade dal svojo soglasnost za izplačilo že 15. septembra 1930.

Vsi delavci so že ob priliki monopol-skega posojila pričakovali, da se jim bodo difference izplačale, pa so dobili izplačane difference le nastavljeni. Tudi sedaj, ko je minister financ odredil vsem državnim uradom, da morajo izplačati vse obveznosti iz prejšnjih let, so pričakovala podpisana društva, da bodo izplačane difference delavstvu, saj je to eden najstarejših dolgov, na katerega izplačilo čaka delavstvo že 7 let. Podčrtavamo, da so te difference na podlagi poedinih odlokov Generalne direktorije bile že v redu izplačane n. pr. v zagrebški delavnici in smatramo za nemogoče, da bi se ostalemu osebju osporavalo pravico, ki je že priznana in realizirana. Pojasnimo Vam položaj delavstva, Vas prosimo, da odredite izplačilo diferenc delavskemu osebju za velikonočne praznike.

G. minister je prevzel predstavko in izjavil, da postojajo nekake »tehnične težkoče« za izplačilo diferenc, nakar je naš delegat vprašal, če ne obstojajo morda tudi finančne pottežkoče, čemur je g. minister pritr-dil z besedami: »pa i finansijske«. Ministrstvo dela na tem, da se te ovire čimprej odstranijo.

Naši delegati so ugotovili, da je bilo za izplačilo diferenc res že vse pripravljeno in da je nato neki višji uradnik, g. Č., prišel na to idejo, da naj se razpravlja, »da li imadu difference zakonsko osnovu« ter je poskrbel, da je Glavna kontrola za enkrat preprečila izplačilo in da sedaj preračunava, ali je izplačilo difference zakonsko utemeljeno. Zato so naši delegati k spomenici predložili tudi prepis prvotnega odloka Ministarstva saobračaja, iz katerega sledi, da bi morali biti vsi delavci prevedeni na urne plače že 1. septembra 1923.

Ker je bil g. minister dr. Srškić pri predsedstvu vlade preveč okupiran z delom in ni mogel v sredo naše deputacije sprejeti, je savez pooblastil s. Krekića, da sam preda g. dr. Srškiću tozadevno spomenico in apelira nanj, da bi se tudi iz predsedstva vlade ukrenilo potrebne korake, da se difference delavcem čimprej izplačajo.

Dalje je bila ministru saobračaja predložena daljša spomenica za one, ki so bili degradirani v prvo stopnjo osnovne plače. Poleg pri ministru

so se naši delegati tozadevno informirali tudi pri posameznih načelnikih ter ugotovili, da ta zadeva v ministrstvu, v kolikor se tiče izmenjave zakona, še ni definitivno rešena. Všetju vseh službenih let za napredovanje se zlasti upira finančni minister, češ, da bi to zelo obremenilo budžet tako za aktivne prejemke, še bolj pa za pokojnine. Baje se bavijo sedaj z namenom, da bi se pri nastavitvi pri vseh odbilo po nekaj let (tri do pet), ostalo dobo pa da bi se vračunalo.

Radi delavskega pravilnika je deputacija predložila ministru saobračaja sledečo spomenico:

G. Lazaru Radivojeviću,
ministru saobračaja Kraljevine Jugoslavije

Beograd.

Podpisane železničarske organizacije Vas prosijo, gospod minister, da bi predpisali tolmačenje in dopolnila pravilnika o pomožnem osebju državnih prometnih ustanov, ki je v posameznih svojih odredbah nejasen in pomanjkljiv. Posebno je pomanjkljiv radi izplačil premij, izplačila odškodnine za službena potovanja, priznanja stalnosti tistim delavcem, ki so bili ob uveljavljanju pravilnika stalni in radi doplačila prispevkov za novo ustanovljeni penzijski sklad.

Delavski pravilnik predvideva v čl. 43 izplačilo premij za povečano produkcijo na podlagi odobritve Generalne direktorije. Železniška direktorija je do 1. januarja 1931 v kurilnicah redno izplačevala premije za povečano produkcijo. S tem dnevom pa je ustavila izplačevanje, ker še ni odobrenja od Generalne direktorije. Prosimo, da se izda direktoriji odobritev, da sme do predpisa novega pravilnika o nagradah za povečano produkcijo izplačevati premije po dosedanjem sistemu.

Ravno tako je direktorija ukinila izplačevanje potnih stroškov, ker jih pravilnik posebej ne predvideva nego samo v čl. 47 govori, da ima pomožno osebje pravo na sporedne prinadležnosti po pravilniku o sporednih prinadležnostih, v koliko so pač za delavce predvidene. Ker pa ta pravilnik za delavce ne predvideva nikakršnih potnin, krajevna kontrola za to ne odobrava izplačila teh stroškov, dasi morajo delavci po službenih poslih delati izven domicilne postaje. Tisti profesionisti, ki je nastavljen, dobiva za delo izven domicilne postaje poleg redne plače tudi še po Din 48.— do 55.— dnevno dnevnic, a oni profesionisti, ki ni nastavljen, mora pa ob enem z reguliranim profesionistom delati izven domicilne postaje isti posel, ne dobiva nikakršne odškodnine.

Prosimo, da izdate direktorijem tolmačenje delavskega pravilnika v pogledu priznavanja potnih stroškov v toliko, da se profesionistom prizna jo dnevnic vsaj v isti višini, kakor pripadajo zvaničnikom II. kategorije, a delavcem v tisti višini, kakršna pripada služiteljem.

Komisije za prevedbo delavcev na novi delavski pravilnik so odvzele delavcem, kateri so na dan, s katerim so dovršili tri leta efektivne službe, bili stari nad 36 let, stalnost ter jih prevedle samo kot začasne delavce in jim odvzele pravico na dopust. Istočasno so jim odvzele na osnovi odredb pravilnika vsako možnost, da si pridobijo pokojnino. Pri-pominjamo, da je pretežna večina vseh delavcev zadobila stalnost na osnovi dosedanjih predpisov in da so skoraj vsi prizadeti delavci več let bili člani postojajočih penzijskih fon-

dov in da se jim ne more odvzeti one pravice, katere so zadobili v dosedanjih penzijskih fondih. Čl. 128 novega pravilnika predpisuje, da se vse člane dosedanjih fondov prevede v novi penzijski fond in da se jim vračuna vse dosedanje članstvo. Na osnovi odredb pravilnika o pomožnem osebju pa začasni delavec ne more zadobiti pravice na penzijo ter je že iz te kontradikcije razvidno, da se mora vsem onim delavcem, kateri so bili že do sedaj člani penzijskih fondov, priznati stalnost, katero so zadobili že na osnovi prejšnjih predpisov. Prosimo, gospod minister, da izdate tolmačenje pravilnika o pomožnem osebju v tem pravcu, da se vse delavce, kateri so že na osnovi dosedanjih predpisov zadobili stalnost, prevede kot stalne delavce ter da velja omejitev, da ne sme prekorati 36. leta starosti, samo za one delavce, kateri do dneva uveljavljanja novega pravilnika še niso zadobili stalnost.

Končno prosimo, da se izda tolmačenje tudi v pogledu doplačila razlike med že vplačanim in po pravilniku predvidenim vplačilom za penzijski fond. Upravitelji penzijskih fondov so začeli izdajati rešenja o doplačilu te razlike ter so predpisali delavstvu po več tisoč dinarjev te razlike, v poedinih slučajih po Din 10.000.— V prehodnih predpisih pravilnika je predvideno, da nihče ne dobi po novem pravilniku manj prejemkov, kot jih je imel do sedaj. Ako bi morali delavci doplačati n. pr. po Din 7000.— do D. 14.000 razlike za nazaj in poleg tega še redno vplačevati članarino, tedaj bodo njihovi prejemki zelo reducirani. Delavec n. pr., kateri danes zasluži po Din 900.— mesečno, bo moral doplačati približno Din 3600.— razlike v maksimalno 120 obrokih in poleg tega še svoj redni prispevek po Din 40.— mesečno, toraj skupaj po Din 70.— ter če biti njihov zaslužek reduciran za 8%. V poedinih slučajih iznosi ta redukcija do 16%, kar bo položaj delavstva, kateri je danes zelo težak, še poslabšalo. Prosimo, gospod minister, da izdate vsem upraviteljem penzijskih fondov navodilo v tem pravcu, da se za ta čas, za katerega so delavci vplačali delež v zlati valuti, to je najmanj do leta 1922, ne sme zaračunati nikaka razlika. To stališče utemeljujemo s tem, da so bili vsi prejšnji penzijski in provizijski fond delavstva zelo dobro fundirani ter so razpolagali z velikim imetjem, od katerega je tudi naša država dobila odgovarjajoči del in kateri imajo po predpisih novega delavskega pravilnika pripadati novemu penzijskemu fondu. Ne more se toraj od delavca zahtevati, da vplača dvakrat vloge za penzijsko zavarovanje.

Kakor razvidite iz vloge, smo smatrali za najvažnejše, da ministra opozorimo na nevzdržno tolmačenje pravilnika po posameznih direktorijah ter izposlujemo, da bi ministrstvo izdalo enotna navodila, odnosno dopolnila.

Od 1. januarja 1931 dalje se delavcem več ne izplačujejo trošnine za službena potovanja in v kurilnicah in delavnicah tudi ne premije, ker je pravilnik nepopoln. Na eni strani predvideva sicer eno kot drugo, na drugi strani pa v posebnih pravilnikih ni predvidenih nobenih postavk za tozadevna izplačila. Poleg tega je nujno potrebno popraviti veliko krivico, ki se je delavstvu — zlasti vsem starejšim — pripetila s tem, da

se onim, ki so prišli na železnico po 33. letu starosti, ne pripozna stalnosti in da se zahteva od delavstva nemogoča doplačila za penzijski fond. Upamo, da bo ministrstvo nujno pristopilo k reševanju teh perečih vprašanj in da bo omililo danes naravnost nevzdržen položaj delavstva, ki se ga ne sme tirati v obup. Na to predstavko delegati seveda niso mogli dobiti preciznih odgovorov, vendar bo naš savez smatral v predstavki navedene točke kot za delavce najvažnejše in bo porabil vse prilike in veze, da doseže njih čimprejšnjo izvedbo.

Radi službenih doklad za neeksekutivno osebje smo predložili predstavko sledeče vsebine:

Podpisane železničarske organizacije se obračajo do Vas, gospod minister, s prošnjo, da bi izvolili izdati ljubljanski direktoriji navodila radi izplačila službene doklade, za katere je direktorija že oktobra 1930 službeno zaprosila Generalno direktorijo, pa ni dobila doslej nikakega rešenja in ne izplačuje službene doklade nobeni kategoriji razen onih, ki so naštetih v čl. 26 zakona ter uradnikom I. kategorije in uradnikom II. kategorije do inkl. 3. grupe. Ljubljanska železniška direktorija je najprvo izplačevala službeno doklado vsem kategorijam, izvzemši administrativno in računsko osebje. S 1. novembrom 1930 pa je mesna kontrola odbila vizum za izplačilo tega dodatka skladiščnemu in brzojavnemu osebju, vozovnim zapisovalcem, lampistom, strokovnikom itd.

Ker zakon o izmenah in dopolnitvah zakona o drž. prom. osebju v § 3 točno predvideva, da pripada službena doklada vsem uslužbencem, izvzemši osebja administrativne in računske službe ter poleg tega odlok Generalne direktorije št. 61.763-30 za poedine oddelke točno predpisuje, katerim kategorijam ne pripada službena doklada, prosimo, da odredite, da mora tudi ljubljanska direktorija izplačati službeno doklado tudi neeksekutivnemu osebju.

Deputacija je predala nato ministru še predstavko, da bi se kronske rentnike prevedlo v dinarsko veljavo. Z zakoni o prevedbi upokojujencev s kronskih v dinarske pokojnine iz leta 1927 so bili prevedeni vsi upokojujenci, miloščinarji in oni rentnerji, katerim so bile izjemoma pripoznane rente od vlade, izpušeni pa so bili oni, ki so se v službi ponesrečili in ti so še naprej obdržali svoje rente v kronski valuti. Ker je skoraj sigurno, da se je to zgodilo le pomotoma, je pričakovati, da bodo tudi rente teh nezgodnikov prevedene v dinarsko veljavo.

V sredo so delegati predložili ministru socialne politike, g. Preki, predstavke radi prevedbe kronskih rentnikov ter so ga še specielno naprosili, da bi tudi on posredoval za izplačilo delavskih diferenc ter si je g. minister to zadevo zabeležil in obljubil svojo pomoč, zelo pa se je čudil, da morejo obstojati rente v znesku po Din 15.— do Din 100.—, ker se s tem vendar ne da živeti.

Rezultat vseh intervencij doslej je skoraj vedno enak, dobe se razne obljube, katerih izvršitev pa največkrat obvisi na »finančnih zaprekah«. Zadnji čas je že, da tudi železničarji po vseh progah spregledajo in uvidijo, da jih razcepljenost vodi le v vedno slabši položaj, da jim razne kategorijske organizacije ne morejo koristiti, marveč da je nujno potrebna enotnost. V marsikateri državi so si železničarji že priborili, da soodločujejo zastopniki organizacij pri vseh važnejših personalnih vprašanjih, zlasti pri sestavi raznih pravilnikov in naredb; dosegli so seveda to le tam, kjer so bili enotni. Temu zgledu moramo slediti tudi mi in zato je dolžnost vseh članov saveza, da gredo z vso vnamo na delo za pridobivanje novih članov, da s tem ojačajo pozicije saveza v boju za zboljšanje gmotnega položaja železničarjev.

Za vozne ugodnosti upokojujencev.

Kakor smo že v zadnji številki poročali, so se združile v Sloveniji vse železničarske organizacije iz vseh zvezarjev, da s skupnimi intervencijami na merodajnih mestih dosežejo razveljavljenje sedaj uveljavljenega pravilnika o voznih ugodnostih za upokojujence in povrnitev starih pravic. Pretekli teden so zastopniki vseh teh organizacij v posebni deputaciji predložili g. banu Dravske banovine dr. Marušiču in g. direktorju ljubljanske direktorije dr. Borku posebno spomenico, v kateri

so razložili težak položaj upokojujencev in apelirali na najvišja predstavniška oblasti v Dravski banovini, da zastavi svoj vpliv na merodajnih mestih, da se krivica, ki se je zgodila upokojujencem, popravi. Oba gospoda sta deputacijo prijazno sprejela ter zagotovila, da bosta po svojih najboljših močeh podpirala težnje upokojujencev in vsega aktivnega osebja za zopetno povrnitev dosedanjih voznih ugodnosti.

Z ozirom na govorice, da je Ministrstvo reduciralo vozne ugodno-

sti upokojevcem na intervencije iz vrst trgovskih krogov, češ, da upokojevcem zlorablja vozne ugodnosti v prekupčevalske svrhe in s tem škoduje trgovini, se je deputacija oglašila tudi pri Trgovski zbornici, kjer je dobila zagotovilo, da Trgovska zbornica ni nikdar stavila takih zahtev, marveč je le naznanila posamezne slučaje izrabljanja legitimacij v kupčijske svrhe merodajnim faktorjem, da so proti prizadetim postopali.

Koalirane organizacije predložijo dne Trgovski zbornici še poseben memorandum v tem pravcu, da Trgovska zbornica poda oficijelno izjavo radi voznih ugodnosti upokojevcem.

Ista akcija kot v Ljubljani se je odnosa se bo tekom prihodnjega tedna izvedla v Zagrebu, Sarajevu, Subotici in Beogradu, torej na sedežih vseh železniških direkcij, po Veliki noči pa bo šla skupna deputacija vseh organizacij iz vseh direkcij v Beograd in bo tam posešla ministra saobračaja, trgovine, financ, predsednika vlade in ministra pri predsedstvu vlade ter jim pojasnila položaj upokojevcem z zahtevo, da se upokojevcem zopet pripozna iste vozne ugodnosti, kot aktivnemu osebju.

Gospodu banu je bilo obenem s spomenico predloženo še sledeče spremno pismo:

Gospodu
Dr. Drago Marušiču,
banu Kr. Dravske banovine,
Ljubljana.

Spoštovani gospod ban!

Podpisanim železničarskim organizacijam je čast, predložiti Vam, gospod ban, spomenico, ki jo žele organizacije predložijo v deputaciji Kr. Vladi v Beogradu, in sicer:

- g. predsedniku Kr. Vlade,
- g. ministru pri predsedstvu Kr. Vlade,
- g. ministru saobračaja,
- g. ministru trgovine,
- g. ministru financ.

K tej spomenici si dovoljujemo sledeče pripomniti:

Pravilnik o voznih ugodnostih je odvzel upokojevcem in njih rodbinskim članom neomejeno uporabo režijskih kart. To pogodnost so uživali upokojevcem že dolgo let pred vojno in sedaj po vojni vse do 15. marca 1931. Odslej pa imajo pravico le do 12 voženj po režijski ceni letno.

S tem ukrepom se je zelo škodovalo vse upokojevcem. Kr. Vlada je baje ta ukrep izdala iz razloga, ker so se trgovski krogi (Trgovski list) že več let pritoževali, da vrše železničarji zlorabo voznih ugodnosti, da se vozijo okoli v trgovske in kupčijske svrhe. Železniško osebje je samo vedno obsojalo vsako zlorabo voznih ugodnosti, v kolikor so take zlorabe posamezniki vršili ter je samo pomagalo, da se je prišlo na sled tem zlorabam ter postopalo proti krivcem. V ljubljanski direkciji se je proti krivcem zelo strogo postopalo ter se jim je sploh odvzelo legitimacije. Pri tem pa pripominjamo, da je bilo število teh naravnost minimalno v primeru z velikim številom osebja in njih družinskih članov, naravnost izjemni slučaj pa so bili taki prestopki v vrstah upokojevcem, kateri so sedaj tako težko prizadeti.

Z ukrepom omejitve uporabljanja režijskih kart je bilo prizadetih samo v direkciji državnih železnic v Ljubljani 5841 upokojevcem ter 6450 njih rodbinskih članov, skupno torej 12.291 prizadetih.

Z istim ukrepom je seveda prizadeto tudi vse aktivno osebje, ker je do sedaj živelo v prepričanju, da ohrani pri upokojitvi vse pravice na vozne ugodnosti, kakor jih je uživalo v aktivnem stanju. Tega osebja je danes samo v ljubljanski direkciji 5323 nastavljenec in delavec ter profesoristov pa 5836; skupno torej 11.159. Ako pristojimo k temu številu še rodbinske člane 30.500, bo prizadetih s tem ukrepom še 41.659 aktivnih uslužbencev in njih rodbinskih članov ali skupno z upokojevcem in rodbinskimi člani po sedanjem stanju le v ljubljanski direkciji 53.950 prizadetih oseb.

Prav eklatantno se pa kažejo težke posledice omejitve uživanja voznih ugodnosti pri otrocih: dokler je oče aktiven, uživa dete ugodnost do neomejenega števila voženj po režijski ceni. Kakor hitro pa je oče upokojen ali ako umre, se zmanjša ta

pravica otrok na minimum. Dete brez očeta je še bolj potrebno pravice do neomejenega uživanja režijskih voženj, ker mora mnogokrat potovati do svojih sorodnikov že iz eksistenčnih ozirov, ker je izgubilo hranitelja. Isto velja za vdove, ki morajo skrbeti za nepreskrbljene otroke le s polovično penzijo.

Starupokojevcem se vsepovsod zavzemajo za regulacijo svojih pokojnin, ter so to v marsikateri državi v večji ali manjši meri že dosegli. Pri nas niso dosegli regulacije pokojnin ter so prav poseben težko prizadeti še z redukcijo voznih ugodnosti, ki predstavljajo eno starih njihovih pravic.

Enako težko prizadeti pa so tudi oni uslužbenci, ki so iz človekoljubnih ozirov adoptirali tuje otroke in tako razbremenili občine in državo, ki bi drugače za otroke, katerih starši so bili nepoznani, odnosno, ki so bili brez vseh sredstev, morala skrbeti. Že obči državljanski zakon prizna adoptiranim otrokom najmanj iste pravice kot pastorkom, s pravilnikom o voznih ugodnostih pa se je priznalo legitimacije pastorkom, ni se jih pa pripoznalo adoptiranim otrokom.

Podpisane organizacije Vas prosijo, gospod ban, da bi blagovolili tolačiti pri Kr. Vladi želje vsega osebja, upokojenega kakor aktivnega, da se povrnejo vsem upokojevcem in njih rodbinskim članom one vozne ugodnosti, ki so jih do sedaj uživali, t. j. pravico do neomejenega števila režijskih voženj, adoptiranim otrokom pa, da se priznajo ukoričene legitimacije.

Prejmite, gospod ban, ob tej priliki izraze našega posebnega spoštovanja.

Gospodu direktorju pa naslednje:

Gospodu
Dr. J. Borku,
direktorju direkcije drž. železnic
Ljubljana.

Spoštovani gospod direktor!

Čast nam je predložiti Vam, gospod direktor spomenico, ki jo hočejo podpisane železničarske organizacije predložiti Kr. Vladi ter Vas prosimo, da blagovolite tudi Vi, gospod direktor, na merodajnih mestih podpreti v spomenici izražene želje, ki se tičejo aktivnega, kakor upokojenega osebja državnih železnic.

Apeliramo na Vas, gospod direktor, ki imate v rokah najvišjo upravo bivših južno-železniških prog, da bi na merodajnih mestih opozorili na razglas gospoda ministra saobračaja Pov. Br. 3 od 31. avg. 1923, s katerim so bile na podlagi odloka Ministrskega sveta od 3. in 22. avgusta s 1. septembrom prevzete vse proge južne železnice pod državno upravo in s katerim so bile osebju južne železnice zagarantirane vse pravice, ki so jih uživali pod upravo južne železnice, torej tudi pravica do neomejenega števila režijskih voženj za upokojevcem.

Spomenico žele podpisane organizacije predložiti gg. predsedniku Kr. Vlade, ministru pri predsedstvu Kr. Vlade, ministru saobračaja, ministru trgovine, ministru financ ter g. banu Kr. Dravske banovine.

Prejmite, gospod direktor, ob tej priliki izraze našega posebnega spoštovanja.

Spomenico na Kr. Vlado priobčimo prihodnjič, čim bo predložena na merodajnih mestih.

Naš savez za vozne ugodnosti upokojevcem.

Železniški upokojevcem so se začeli skoraj v vseh krajih, kjer ima naš savez podružnice, zanimati za usodo svojih voznih ugodnosti ter so izprevideli potrebo čim ožjega sodelovanja z aktivnimi uslužbenci. V vseh večjih centrih zaznamujemo večji pristop upokojenih železničarjev, zlasti med bivšimi južno-železničarji, ki stoje na stališču, da jim železniška uprava ne sme odvzeti onih voznih ugodnosti, katere so vživali ob podržavljenju, t. j. 1. sept. 1923. Savez je zadevo teh upokojevcem proučil in jim sestavil pritožbe, s katerimi bodo na merodajnih mestih in tudi pri Državnem svetu zahtevali razveljavljenje odloka o znižanju voznih ugodnosti ter zopetno povrnitev dosedanjih voznih ugodnosti. Delegat saveza potuje prihodnje dni na Dunaj, da dobi vse potrebne informacije pri upravi južne železnice kakor tudi pri sodružni avstrijski železničarski organizaciji radi obvarovanja pravic voznih ugodnosti vseh južno-železničarjev.

ves svoj socialni čut in narediti marsikaj dobrega zlasti za železniško delavstvo. Naši sodruzi so postavili celo vrsto predlogov glavni skupščini, ki pa so bili skoraj vsi zavrnjeni. Da bo sleherni železničar vedel, kaj vse so zvezarski delegati zavrnili na glavni skupščini in da bo vedel primerno oceniti njih delo, objavljamo glavne zavrnjene predloge:

Zavrnili so predlog za izplačilo 70%-ne hranarine za vse dni v mesecu, ki se glasi:

Vsakomur je jasno, da človek v času bolezni potrebuje več denarnih sredstev ter ima mnogo več izdatkov, dobiva pa v tem času samo 70%-no hranarino in še to le za faktične delovne dni. Da se omogoči delavstvu vsaj do neke meje uspešno zdravljenje, predlagamo, da naj oblastna skupščina sklene:

V primeru bolezni naj se bolnim zavarovancem plačuje 70%-na hranarina za vse dni v mesecu, torej za 30 dni, ne glede na to, ali dela delavec v turnusu ali samo ob delovnih dnevih. Isti princip naj velja za primer eventualnih brezplačnih dopustov. Hranarina naj se izplačuje redno koncem meseca hkratu s plačo.

Ta predlog je lanska glavna skupščina bol. fonda že sprejela s spopolnitvijo, naj se zavarovancem odteguje prispevek za bol. fond prav tako za vse dneve v mesecu. G. predsednik c. upravnega odbora naj pri g. ministru doseže odobrenje tega sklepa.

Glede spopolnitve tozadevnih določb v §-ih 51 odn. 51 naredbu veljajo tu iste pripombe, kakor pri predlogu pod tč. 3.

Nadalje so zavrnili predlog za spopolnitev § 56 naredbu.

Med zavarovanci bol. fonda je mnogo delavcev, ki so na tuberkulozi neozdravljivo bolni ter ogrožajo s svojo navzočnostjo doma po navadi vso rodbino; isto velja tudi za posamezne rodbinske člane vseh zavarovancev, ki so na tuberkulozi neozdravljivo bolni.

Po zgornj omenjenem §-u pa plača bol. fond delavcem največ 26 tedensko, rodbinskim članom pa največ trimesečno zdravljenje v bolnišnicah.

Glede na dejstvo kaj lahkega okuženja vseh rodbinskih članov in večkrat popolnoma zdravega člana bolniškega fonda, je razumljivo, da je potrebno takšne nevarne bolnike izolirati in s tem odpraviti možnost okuževanja. Jasno je, da z okuževanjem — ne glede na splošno ljudsko blaginjo, socialne in gospodarske momente, ki tu pridejo tudi močno akcentirano v poštev — rastejo do nedoglednosti stroški bolniške-

Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna

Jos. Reich, Ljubljana

mu fondu. Če ne iz drugih razlogov, bi bilo zgolj iz racionalno gospodarskih razlogov potrebno ta § spopolniti. Predlagamo zatorej naslednje:

Pri vseh zavarovancih in pri vseh rodbinskih članih zavarovancev, pri katerih žel. zdravnik, specialist in šef-zdravnik strokovno ugotovijo možnost lahkega okuženja drugih članov družine in potrebo izolacije, naj bolniški fond plača v bolnišnicah ali v posebnih — za to določenih — ustanovah oskrbnino za 52 tednov. Ta določba naj se uvrsti med 1. in 2. odstavkom §-a 56 naredbu.

Enako so seveda odklonili predlog, da naj nosi bolniški fond stroške za zdravniški pregled za zdravljenje v toplicah in da naj bolniški fond za izgubljene dnevne v slučaju ambulantnega zdravljenja plača hranarino. Seveda so gladko odklonili tudi cel predlog za spremembo naredbu, v katerem smo zahtevali, da se da bolniškemu fondu res prava avtonomija in ga podredi nadzorstvu ministrstva socialne politike, odobri za čas zdravljenja v bolnicah izplačilo cele hranarine ter tudi upokojenim delavcem omogoči članstvo v bolniškem fondu.

Naš savez bo šel neoziraje se na levo in desno še nadalje v boj za pridobitev onih pravic v bolniškem zavarovanju delavstvu in nameščenecem, ki so iz socialnih vidikov ter dejanskih potreb utemeljene. Železničarji bodo imeli kmalu priliko izreči svojo sodbo, ali se strinjajo z delom našega zaveza, ko bodo razpisane volitve v bolniško blagajno in tedaj smo trdno uverjeni, da bodo spregledali tudi železničarji v drugih direkcijah ter izrekli soglasno nezupnico zvezarjem in poslali v oblastne, kakor tudi v glavno skupščino res zavedne sodruge in s tem omogočili izvedbo svojih upravičenih zahtev.

Navodila za nadaljno postopanje z delavci in profesionisti, ki so prevedeni na novi delavski pravilnik.

Z razpisom štev. 3, odlok direkcije štev. 993/I je direkcija izdala sledeča navodila za delavce:

1. Delavcev, katerim je med 1. julijem do vključno 31. decembra 1930 prestala služba pri državnih železnicah, ni smatrati kot stalne in jim vsled tega ni izročiti rešenja obrazec štev. 3, marveč je rešenja takih delavcev vrniti strokovnemu odelu s pripombo, kdaj jim je prestala služba, hkrati jih je v obrazcu 2 ertati pozivno na ta razpis. Istočasno je predložiti direkciji (občemu odelu) prošnje takih delavcev za odmero provizije po bivših provizijskih statutih v kolikor so v tu upravičeni.

2. V smislu čl. 122 in 123 III. del. pravilnika o pomožnem osebju, obdrži vse pomožno osebje do nadaljnjega vse dosedanje prejemke ne glede na to, da jim na osnovi izvedene prevedbe in razvrstitve pripada po čl. 40 pravilnika o pom. osebju višja ali nižja osnovna dnevnic.

Pod dosedanjimi prejemki je razumeti pri dosedanjih dnevnicih samo dnevnicu, pri delavcih pa dosedanje urnino pomnoženo z 8, vsled česar od 1. januarja 1931 dalje ni več zaračunati:

a) Dnevničarjem 20% eksekutivne določke, katere je z zakonom o izmenah in dopolnitvah Zakona o drž. saobračajnem osebju ukinjena, temveč se dnevničarjem v smislu čl. 6 Pravilnika za pomožno osebje pripisna dodatek na službo v smislu § 3 Zakona o izmenah in dopunah zak. o d. s. o. Za priznanje dodatka na službo pa so

merodajne določbe objave štev. 50 od 31. oktobra 1930 ter dodatka k tej objavi od 6. novembra 1930. Ta določba naj se zaračunava počeni z dnem ukinutve 20% eksek. določke v breme računa stroškov po čl. 9 Zakona o izmenah itd.

b) Fizičnim delavcem in rokodelcem trošnine, katerih novi pravilnik o pomožnem osebju ne predvideva.

Glede zaračuna odškodnine za službeno obleko dnevničarjem, prevedenim iz delavskega staleža v znesku 30 Din mesečno po pravilniku o službeni obleki čl. 42, slede navodila, kadar bo za izplačilo potreben kredit odprt.

Z računsko dobo 25. december 1930 dalje do nadaljnjega je po komisiji iz staleža delavcev prevedene dnevničarje zaračunati v posebnih platnih spiskih, ozir. medznih knjigah, in sicer ločeno na vrste službe. Nadomestniki iz vrst prostih fizičnih delavcev se ne zaračunajo v teh platnih spiskih. Edinice saobračajno-komercialne službe zaračunajo proste fizične delavce v enem platnem spisku ne glede na to, v kateri vrsti stroke so službo vršili. Kurilnice zaračunajo proste fizične delavce polkvalificirane in kvalificirane delavce skupno v pl. spiskih kot doslej. Dnevničarji sprejeti z dnevnicno po direkciji se zaračunajo kakor do sedaj.

Neprevedene fizične delavce je za enkrat zaračunati z dosedanje urnino kot povremene (pogodbene) po čl. 40 vrsta 5 pravilnika o pom. osebju.

Cestni železničarji.

Občni zbor ljubljanske podružnice. V soboto, dne 21. marca, se je vršil ustanovni občni zbor podružnice cestnih železničarjev v Ljubljani, katerega se je udeležilo okoli 50 službe prostih članov. Občni zbor je otvoril v imenu pripravljalnega odbora s. Juhant, ki je podal kratko poročilo o delu pripravljalnega odbora, ki je izvršil poverjeno mu nalogo, da zbere doslej na različne organizacije razcepljene železničarje v enotno organizacijo, da začne tudi cestni železničarji s smoteno akcijo za zboljšanje svojega položaja. Za njim so v imenu pripravljalnega odbora podali krajša poročila še ss. Mehle, Kopač in Furar, narkar so bila soglasno sprejeta pravila. Za tem je podal tajnik saveza s. Stanko poročilo o namenu in pomenu saveza, dosedanjem delu ter že izvršenih intervencijah. V kratkem je zavrnil demagoške očitke nasprotnikov in pozval vse cestne železničarje, da naj gredo preko vseh predbacivanih, groženj in demagogij na enotno in stvarno

delo za povzdigo organizacije, da združijo v vrste saveza vse cestne železničarje, ker enotni bodo pomenili silo, ki bo premagala vse ovire in ki jim bo priborila pravice. Orisal je položaj cestnih železničarjev v drugih državah ter razložil program sekcije cestnih železničarjev, ki se danes svetovno bori za uvedbo sedemurnega delavnika, za personalne komisije in pravico soodločevanja pri upravi ter za važne socialne pravice. Kot glavno nalogo podružnice je označil delo na spremembi sedanje službene pragmatike, v kateri bo potreba doseči zboljšanje gotovih slabih določb. Da pa bo ta akcija uspešna, morajo iti na delo prav vsi člani in ne prepuščati vse delo le odboru. Odbor bo dajal iniciativno ter izvajal sklepe sej in članskih sestankov, člani pa morajo seveda z vsemi močmi podpirati odbor pri odgovornem delu.

V odbor podružnice so bili izvoljeni nato sledeči sodruzi: za predsednika: Cej Leopold, za podpredsednika: Mehle Anton.

Katere predloge je glavna skupščina bolniškega fonda odklonila?

Celo preteklo leto so gotovi demagogi razširjali po progi neresnične vesti o našem savezu, zlasti pa so zabavljali čez bolniško blagajno v Ljubljani, v katere upravnem odboru se nahajajo naši sodruzi, kako ta bolniška blagajna nič ne ukrene za železničarje in kako da so zvezarji vsega slabega krivi. Naši gospodje zvezarji so dobili del odgovora že na oblastni skupščini bolniške blagajne,

še bolj pa so se razgalili na glavni skupščini bolniškega fonda v Beogradu, ki se je vršila dne 22. in 23. marca 1931. To skupščino sestavlja 25 imenovanih in 25 izvoljenih skupščinarjev. Od imenovanih skupščinarjev je pretežna večina zvezarjev, od izvoljenih skupščinarjev pa je 20 zvezarjev in 5 naših sodrugov. Na tej skupščini bolniške blagajne so imeli zvezarji priliko pokazati

ostale funkcije pa si je odbor na prvi seji razdelil kot sledi: nadzorstvo: Oswald Ivan in Kopač Martin. Blagajnik: Dobovšek Franc, namestnik: Kosirnik Vinko, tajnik: Bizjak Ivo, namestnik: Juhant Franc, odborniki: Kunej Josip, Završček Jakob, Avsec Maksimilijan, Jager Jurij in Omerza Mihael.

Odbor podružnice je pričel skupno s centralnim tajnikom sestavljati predloge za izmenjavo pragmatike. Čim bodo predlogi sestavljeni, bo sklican širši članski sestanek, da predela te predloge, nakar bodo predloženi upravi podjetja.

Predložene intervencije.

Centrala saveza je predložila podjetju v zvezi z zadnjo intervencijo ponovno predstavitvi radi izplačila draginskih dokladov za pastorko, dalje radi izbrave lanskega leto neizrabljenega dopusta ter je predstavko podprla z obširno motivacijo.

Cestni železničarji v sestavi Internationalne transportne federacije, Dne 22. in 23. februarja 1931 je zborovala v Berlinu

sekcija cestnih železničarjev, ki je ugotovila sledeče število članstva:

Nemčija	65.000
Anglija	31.500
Avstrija	13.331
Francija	14.310
Belgija	10.200
Nizozemska	4.255
Španija	2.500
Češka	1.250
Svica	1.550
Litva	466
Finska	351
Luksemburg	280
Ogrska	1.015
Trinidad	186
Italija (ilegalno)	450

Število organiziranih cestnih železničarjev bo doseglo kmalu 150.000. V sosvet cestnih železničarjev pri I. T. F. so doslej nominirale po enega zastopnika organizacije iz Francije, Nemčije, Anglije, Nizozemske, Švice, Avstrije in Češke.

Degradacija železničarjev, nastavljenih leta 1926 ali kasneje, iz višjih stopenj v prvo stopnjo plače.

Tekom leta 1930 smo v našem časopisu napisali več člankov o tem vprašanju ter je naš savez izvršil ponovno intervencije pri Ministarstvu saobračaja, predsedniku vlade, finančnem ministru in tudi v Državnem svetu, na katerega so se prizadeti železničarji pritožili, ko so bili vrženi nekateri celo iz 10. stopnje v prvo stopnjo. Na vseh teh mestih smo razložili, da zakon nikjer ne predpisuje, da se povodom nastavitve odnosno priznanja stalnosti ne bi smelo vračunati prejšnje službe, ki so jo posamezniki prebili na železnici kot delavci. Enako smo razložili, da ni bila krivda osebja, da ni bilo nastavljenj takoj, ko je začelo vršiti službo nastavljenec, marveč, da so bili mnogi, ki so vršili službo nastavljenec ravno vsled tega skozi leta zelo prizadeti na svojih prejemkih. Kot dokaz smo navedli slučaje iz državnih prog, kjer se leta 1923 in 1924 oni, ki so vršili službo nastavljenec, ni prevedlo na boljše plače, marveč so ostali v staležu kot dnevnikarji in čakali leta in leta na nastavitve.

Naš savez je porabil tudi priliko, ko se je vršila glavna skupščina bolniškega fonda ter je v posebni deputaciji, v kateri so sodelovali tudi delegati Prometne zveze in društva kurjačev, predložil ministru saobračaja posebno predstavko, da naj izpolni tolačenje, odnosno spremembo zakona o državnem prometnem osebju vsaj v toliko, da bi se tudi za železniške delavce upoštevala v smislu določb čl. 60 zakona ona služba, ki so jo prebili na železnici, povodom nastavitve za napredovanje. Deputacija je dobila vtis, da se to vprašanje rešuje v prvi vrsti iz »finančnih vidikov«. Vsako podjetje namreč svoje nastavitve vsaj nekoliko boljše plača kot delavce, ker zahteva od njih tudi večjo odgovornost, le pri železnici je vse ravno narobe. Oni, ki imajo slučajno več otrok, pri nastavitvi nekaj profitirajo, ostali pa zgube na prejemkih, dasi je doslej povsod obstojal običaj, da pri eventuelni preužitvi vsakdo obdrži najmanj svoje prejemke. Železniška uprava šteti pri vseh novonastavljenih in se ne ozira na to, da marsikdo pade ravno za nastavitvijo v veliko bedo, iz katere ga pač ne morejo rešiti razne okrožnice o »nepotrebnem zadovoljevanju« ali »čuvanju ugleda«.

Istočasno, ko je bila deputacija v Beogradu in je na merodajnih mestih in-

tervenirala, da bi se vsaj z novim zakonom o državnem prometnem osebju zagotovilo onim, ki so že bili, odnosno še bodo nastavljeni, vračunanje prejšnje železniške službe vsaj povodom za dobitve stalnosti, je Državni svet izdal razsodbo na pritožbe onih, ki so bili lanske leto degradirani v nižjo stopnjo. Vse te razsodbe so negativne in so utemeljene s sledečo utemeljitvijo:

Pošto je proučilo tužbu, osporeno rešenje in ostale akte, koji se na ovaj predmet odnose, kao i odgovor Ministrov na tužbu poslat pismom od 14. VII. 1930. g. br. 13.326, Državni svet je našao, da tužbeni navodi nemaju oslonca u zakonu za ponistaj osporenog rešenja.

Prema odluci opšte sjednice Državnog saveta od 1. VI. 1929. g. br. 21.287, pomoćnom osebju iz trećeg i četvrtog stava čl. 6 Zakona o državnem saobraćajnom osebju, kad se postavi za regulisane službenike po čl. 1 i 6 prvi i drugi stav pom. Zakona, ako je ovo postavljeno izvršeno posle 1. XI. 1923. g., ne računa se za stepen osnovne plate ranije provedena dnevničarska služba s obzirom na čl. 17, 23, 27, 28 i 42 u vezi čl. 5 i 115 pom. zakona.

Što se tiče priznavanja dnevničarske službe za penziju, ona se ima uzeti u ocenu tek onda kada nastupi slučaj pensionisanja.

S toga, a na osnovu čl. 17 i 34 Zakona o Državnom savetu i Upravnim sudovima, V. odeljenje Državnog saveta presudjuje:

da se odbaci tužba kao neumesna, o čemu presudom u prepisu izvestiti obe parnične strane, s tim da tužilac plati taksu u 100.— dinara.

Iz te motivacije izhaja, da se železničarjem, ki so bili po 1. XI. 1923. leta nastavljeni in katerih rešenja do 1. VI. 1929. še niso postala izvršna, odnosno, ki bodo v bodoče nastavljeni, prejšnja služba ne vračuna za napredovanje.

Pri tej priliki moramo ponovno poudarjati potrebo po močni in enotni železničarski organizaciji, katere edino bo sposobna priboriti si pravico sodelovanja pri sestavi raznih zakonov in pravilnikov in ki bo lahko pravočasno preprečila slično oškodovanje uslužbencev.

Perverznosti in demagogije mora biti konec

Tako zaključujejo zvezarji svoj »umotvor«, v katerem so se pod naslovom »Zakon o zaščiti delavcev« spravili nad s. Kosa v delavnici Maribor, češ, da je hotel izvesti volitve delavskih zaupnikov brez železniške uprave. Mi se na bujne cvetke, ki zrastejo na zvezarskem vrtu ter pričajo o veliki inteligenci ter oliki njih voditeljev, ne bomo ozirali, povemo le to, da se je s. Kos držal striktno navodil g. ministra za socialno politiko ter odloka, ki ga je izdala Kr. banska uprava v Ljubljani, ki je z odlokom štev. 3406/1 od 16. februarja 1931 razpisala volitve delavskih zaupnikov za soboto, dne 21. februarja 1931. Gospodje zvezarji naj torej blagovolijo nasloviti svoje argumentacije na druge naslove.

Kar se pa tiče delavskih zaupnikov, zvezi odkrito povemo, da hoče naš savez res prave delavske zaupnike, ki bodo zaščiteni tudi z zakonom o zaščiti delavcev, zato bomo zastavili vse svoje sile, da priborimo zakonu o zaščiti delavcev izvajanje tudi na železnici. Zato zahtevamo

spremembo delavskega pravilnika glede delavskih zaupnikov!

Naslov »izdajalec pravih interesov državnega prometnega osebja« pade prav le po na zvezarje, ki so si tako izbrali za sebe res edino pravi naslov!

Sodrug Pintar Jože.

V petek, dne 27. februarja 1931 je za vedno zatisnil oči na svojem domu v prijazni vasi na Logu pri Kranjski gori naš s. Pintar, upokojeni železniški skladiščnik.

Kaj je bil Pintar delavstva in kako so ga vsi spoštovali, je najbolj nazorno pokazal njegov pogreb v nedeljo, dne 1. marca. Lahko rečemo, da ga je poznala vsa dolina od Jesenic, kjer je služboval in bil tudi posestnik male hišice, pa vse gori do Kranjske gore, zato pa je tudi prihitelo, kljub slabemu vremenu, vse na njegov pogreb.

Ujedinjeni savez železničarjev ga je spremljal na zadnji poti s svojo zastavo in lepim vencem. Poleg velikega števila železničarjev, ki so prihiteli iz Jesenic in raznih postaj, so se udeležili pogreba v obilnem številu tudi člani združenih organizacij, v katerih je ves čas deloval in kovinarji ter požarna bramba iz Jesenic. Godba jeseniških kovinarjev ter dva pevka zbora sta se udeležila pogreba. Od umrlega sodruha se je poslovil z lepim govorom zastopnik delavstva iz Jesenic in zastopnik Ujedinjenega saveza. Z obilno udeležbo na pogrebu je delavstvo dokumentiralo, da je bil s. Pintar eden najaktivnejših delavcev v delavskih vrstah, ki bo le zelo težko nadomestljiv.

Pripravite se na mednarodno delavsko olimpijado!

Največji dogodek v mednarodnem delavskem gibanju l. 1931 bo II. delavska olimpijada na Dunaju v dneh od 19. do 26. julija.

S polnim navdušenjem se pripravljajo na njo razne dežele. Kajti na tej olimpijadi bo zavedno delavstvo manifestiralo svojo telesno in duhovno moč z raznimi sportnimi tekmami, z manifestacijo množic in z raznimi slovesnostmi in kulturnimi prireditvami.

Delavska olimpijada na Dunaju bo mednarodna zaprisega delavstva za solidarnost proletarijata in mednarodni mir.

Tudi iz Jugoslavije se moramo v velikem številu udeležiti te imponantne prireditve delavske sportne internacionale. — Ministarstvo za notranje zadeve je izdalo dovoljenje, da se je smejo udeležiti člani delavske telovadne in kulturne zveze »Svoboda« in drugih delavskih kulturno-sportnih organizacij v ostalih krajih Jugoslavije.

Od olimpijade nas ločijo komaj še trije meseci. Zato se požurimo s pripravami! Sklenjeno je, da se iz Jugoslavije udeležimo glavnih prireditev, ki bodo od 23. do 26. julija.

Stroški so zelo nizki in sicer prijava za vsakega stane Din 70.—, potni list Din 25.— (avstrijski vizum ni potreben), po avstrijskih železnih cestah je 25% popusta, za članen »Priatelj Prirode« v skupinah po 10 ljudi je do državne meje polovična vožnja: skupno stanovanje na Dunaju je brezplačno in če prehrano računamo na približno Din 80.— dnevno, znašajo celotni stroški za udeležence iz Ljubljane pri štiridnevem bivanju na Dunaju z brzim vlakom Din 830.— (t. j. Din 385.— vlak, Din 70.— prijava, Din 25.— potni list in Din 350.— prehrana z ogledom Dunaja in vseh prireditev), pri potniškem vlaku bi znašali potni stroški Din 228.—, celokupni torej samo Din 700.—. Sodrugi iz drugih krajev lahko potem sami precenijo vse stroške.

Kdor misli iti na olimpijado, naj na spodaj navedeni naslov takoj pošlje svoje ime, priimek z navedbo poklica, svojega članstva v »Svobodi« ali strokovni organizaciji, nadalje, ali misli potovati s potniškim ali brzovlakom in če želi skupno prenočišče na Dunaju ali privatno. Obenem naj pošlje Din 70.— Na prijave brez tega denarja se ne bomo ozirali. Kajti prijavo z Din 70.— moramo odposlati na olimpijski odbor na Dunaju, odkoder bodo poslali za vsakega posebno legitimacijo (Festausweis), ki edina daje pravico na sledeče ugodnosti: ni treba avstrijskega vizuma, 25% popusta na avstrijskih železnih cestah in dunajskem tramvaju, brezplačen obisk vseh olimpijskih prireditev, brezplačno skupno stanovanje, popust za gledališča. Torej za Din 70.— so velike ugodnosti. Prijavnine Din 70.— ne homo vrnili v nobenem slučaju.

Vsakdo naj se potem sam briga za potni list, Mi bomo posredovali pri oblasti, če bi se komu delale težkoče. Vsakdo naj si preskrbi pravočasno delovni dopust in hrani naj denar. Kdor ne bo imel do 22. julija potrebne vsote za pot in bivanje na Dunaju, ne bo smel odpotovati.

Točen program olimpijade in druge olimpijske zadeve bomo sproti in pravočasno objavljali v delavskem časopisu.

Toda odločite se takoj! Kdor misli iti na olimpijado, nam mora poslati prijavo z Din 70.— najkasneje do 15. aprila. Če bi podružnice »Svobode« ali strokovne organizacije v kakem kraju posebej zbiralale prijave, prosimo te organizacije, da nam vse prijave prav tako pošljejo do 15. aprila.

Ljubljana, poštni predal 290. »Svoboda«.

Železničarji — preberite!

Železničarji, nabavljajte blago za obleke le v Gospodarski poslovalnici v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 13

in v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 45. Priporočamo Vam za pomlad našo zalogo raznega blaga po zelo nizkih cenah, zlasti **sukno za službene obleke** vse dosedanje vrste po Din 105.—, 120.—, 150.—, 175.— in Din 205.—. Poleg tega nudimo veliko izbiro **modrih kamgarov** za civilne in službene obleke. Za civilne obleke imamo v zalogi veliko množino desenov po jako nizkih cenah že od Din 50.— dalje; enako covercoate, kamgarne, modre ševjote, športne ševjote itd. Za **črne obleke** priporočamo najfinejše **strichkamgarne**, kamgarne, duskine, ševjote, za katere jamčimo stalno barvo in prvovrstno kvaliteto, od Din 120.— dalje. Za **moško perilo** imamo v zalogi najfinejše oksforde, zephyre, popeline enobarvne, desinirane svilene popeline in zephyrje, kakor tudi surovo svilo. Fine srajce izdelujemo tudi po meri. Za **moške površnike** priporočamo posebno naše **zajamčeno prvovrstne double-covercoate** in **trench-coat-covercoate**.

Enako kot za moške, imamo na zalogi tudi **najfinejše damsko blago**. Za **letne plašče**, **sportne kostume**, **promenadne obleke** itd. V svili nudimo večjo izbiro **crep de chinov**, **satten svile**, **carneval in pongies svile**, **lame** ter **raznobarvne svile** po jako ugodnih cenah. Za vsakdanje obleke priporočamo **raznovrstne** in **raznobarvne cenejše pavalnote** **twi-vite** **pralne**, **barvasti kamgarn**, **ševjote** ter **razno brizgano in črtano blago**.

Poleg tega Vam nudimo razne kvalitete **šifonov**, belih in rjavih tkanin in **krasne zastore** v raznih širinah.

Za **žimnice** imamo na zalogi razne damaste, gradl, coepergradl itd. že od Din 25.— dalje.

Železničarji! Oglejte si pred nakupom našo zalogo in pristopite kot člani. **Nakaznice za kredit** dobite pri vseh podružnicah Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije.

Vse prosimo, da nam nedostatke pri blagu takoj javijo, da bomo nedostatke odstranili.

Gospodarska poslovalnica železničarskega osebja.

Članom Ujedin. saveza železničarjev!

Da omogočite redno poslovanje savezne centrale, Vas ponovno prosimo, da hodite v svojih zadevah na centralo le ob sredah in sobotah ter nedeljah dopoldne. Ako hodijo člani vsak dan na centralo, se ne more reševati vseh tekočih zadev in dopisov ter so vsled tega prizadeti vse oddeljene podružnice, ki morajo čakati na odgovore. — Centrala USZJ.

Uspeh za delavce.

Na glavni skupščini bolniškega fonda, ki se je vršila dne 22. in 23. marca v Beogradu, je glavna skupščina na predlog naših delegatov sprejela naslednji sklep: Hranarina naj se izplačuje delavcem analogno, kakor se izplačujejo mezd, t. j. interimistično, na koncu meseca.

Ta predlog je bil predložen sedaj ministru saobračaja in čim ga ta potrdi, se bo začela hranarina delavcem izplačevati za jedno s plačo koncem meseca.

M. Keše

Ljubljana, Linhartova ulica št. 3

umetni in trgovski vrtnar! Vedno sveže cvetje; izdelava svežih in suhih vencev.

V vinotoču in zajtrkovalnici na Dunajski cesti 37

točim pristna štajerska, dolenska in dalmatinska vina.

Priporočam se za obilen obisk

Marija Antičević
veletrgovina z vinom
Dol. Logatec

Za sezono priporočam

Natural kis 12%

Vinal kis 9%

in kis za vlaganje

Produkt

tovarna za kis d. z o. z.
Ježica pri Ljubljani

«ORIENT»

družba z omej. zav., Ljubljana

Prodajalna: Ljubljana
Dunajska cesta štev. 14

Tvornica suhih in oljnatih barv ter firneža in stekarskega kleja. Velika zaloga slikarskih in plesarskih potrebščin, študijskih in umetniških tempera ter šolskih barv. Tuši, paste, čopiči in stojala za slikarje in risarje v največji izbiri in po najnižjih cenah.